

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Deres referanse:

Vår referanse:
24/147947 - 3

Sted, dato:
Oslo, 13.09.2024

Høringssvar - endringer i utlendingsforskriften - bruk av biometri i forbindelse med reisedokumenter og oppholdskort - slettefrister med mer

Politiets utlendingsenhet (PU) viser til Politidirektoratets (POD) henvendelse av 01.07.2024 der direktoratet ber om innspill til Justis- og beredskapsdepartementets høring om forslag til endringer i utlendingsforskriften. Departementet foreslår endringer på tre områder hhv. om sletting av fingeravtrykk, plikten til å innlevere oppholdskort og behandling av biometriske data ved utstedelse av reisedokument. POD har gitt frist til å komme med svar i løpet av 16.09.2024.

Endringer i reglene om sletting av fingeravtrykk

Departementet foreslår at lagringstiden for fingeravtrykk utvides med tilhørende forenklede sletteregler.

PU deler i all hovedsak departementets vurderinger og forslag om lagring og sletting av fingeravtrykk, og har derfor ingen omfattende merknader til høringsnotatet. Dagens regulering av sletting i utlendingsforskriften § 18-4 forutsetter ulike konkrete vurderinger, som igjen gjør det svært utfordrende å overholde slettereglene. En intensjon med forslag til nye regler er at sletting skal skje gjennom automatiserte løsninger.

Departementet foreslår at lagringstiden skal utvides til 20 år. I dag skal fingeravtrykk i utgangspunktet slettes etter 10 år (alternativt etter 5 år eller ved innvilget permanent oppholdstillatelse). Det er veldig positivt at lagringstiden foreslås utvidet. Vi mener at kontroll- og sikkerhetshensyn klart underbygger behovet for en slik utvidelse. I den forbindelse slutter vi oss fullt ut til departementets vurdering av kontrollbehovet på side 12-14 i høringsnotatet. Vi er også enig med departementet i at en utvidelse ikke vil være i strid med personvernet, og at de foreslåtte endringene ikke vil være uforholdsmessig. PUs erfaring er at det i mange tilfeller er et svært møysommelig og ressurskrevende arbeid å sikre at norske myndigheter har rett identitet på utlendinger som oppholder seg i Norge. Det å ha tilgang til tidligere opptatte fingeravtrykk er helt avgjørende i et

identitetsfastsettelsesperspektiv. Identiteten til en utlending kan avklares først mange år etter det er innvilget oppholdstillatelse eller norsk statsborgerskap, og tilsvarende kan det i avslagssakene gå svært lang tid før en identitet kan fastsettes med en påfølgende retur. Dette vil bero på ulike returforutsetninger, som bl.a. inkluderer i samarbeidsgraden til utlendingen og den bistanden man får fra myndighetene i aktuelt hjemland.

Når det gjelder utlendinger som har søkt beskyttelse eller annen oppholdstillatelse, skal fingeravtrykk i dag slettes "10 år etter endelig vedtak, forutsatt at vedtaket er iverksatt, ...", jf. forskriftens § 18-4 tredje ledd. Departementet foreslår nå en felles lagringstid for alle visum- og oppholdssaker på 20 år fra opptakstidspunktet. Det skilles ikke innvilgelses- eller avslagssaker. Når det gjelder avslagssakene, stilles det i forslaget ikke lenger et krav om at det endelige vedtaket er iverksatt før fingeravtrykkene slettes. I utgangspunktet mener vi at det bør stilles et krav om iverksatt vedtak selv om lagringstiden utvides. Om vedtaket er iverksatt vil også være en objektiv registrering som kan hentes ut maskinelt fra datasystemene til utlendingsforvaltningen. Vi ser imidlertid at endringen repareres ved at fingeravtrykkene til dem som utvises med et tidsbegrenset innreiseforbud skal slettes 20 år etter endelig vedtak, forutsatt at vedtaket er iverksatt. Det kan likevel tenkes tilfeller hvor personer som får avslag på en oppholdstillatelse går fullstendig under jorden uten kontakthinformatjon, evt. antas å ha forlatt landet, som i praksis medfører at de ikke er utvist når de på et langt senere tidspunkt påtreffes på ny. Selv om antallet slike tilfeller ikke vil være høyt, vil dette være krevende saker å håndtere for politiet, og det vil være uheldig om fingeravtrykkene er slettet. For å bøte på dette er det etter vårt syn viktig at utvisningsvurderingsadgangen, for eksempel etter utlendingsloven § 66 annet ledd bokstav a, benyttes fullt ut i de tilfellene det ikke er registrert i aktuelle systemer at utlendingen har forlatt Schengen-området.

Øvrige endringer

PU slutter seg til departementets forslag om gjenbruk av opptatt biometri i forbindelse med reisedokument, herunder også forslaget om å oppheve plikten til å innlevere utgått oppholdskort. Det er svært positivt at det legges opp til gjenbruk av innhentede biometriske data ved søknad om reisedokument. Når det gjelder oppheving av innleveringsplikten av utgåtte oppholdskort, er vi enig med UDI og POD at det vil være en liten risiko forbundet med denne endringen. Misbruksmuligheten som eksisterer vil uansett ikke bare være knyttet til situasjoner hvor gamle oppholdskort skal fornyes.

For øvrig mener vi at den særskilte begrensningen om at politiets adgang til bruk av fingeravtrykk fra utlendingsregisteret til etterforskningsøyemed ikke skal gjelde for norske borgere bør inntas i utlendingsloven fremfor i forskriften.

Med hilsen

Jon Andreas Backlund Johansen
Seksjonsleder

Ingunn Margrete Øymo
Politiadvokat 2

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.